

Cảm nhận về chín câu đầu bài thơ Đất Nước

Author : Thu Trang

Đề bài: Cảm nhận về chín câu đầu bài thơ Đất Nước

Bài làm

Cảm nhận về chín câu đầu bài thơ Đất Nước - Quê hương, đất nước là đề tài quen thuộc đã truyền cảm hứng sáng tác cho rất nhiều nhà văn, nhà thơ thuộc các thế hệ, giai đoạn khác nhau và Nguyễn Khoa Điềm là một ví dụ điển hình trong số đó với bài thơ "**Đất Nước**", đặc biệt là chín câu thơ đầu của bài thơ và được trích trong trường ca "Mặt đường khát vọng", một trong những tác phẩm đã đưa tên tuổi Nguyễn Khoa Điềm đến gần hơn với người đọc.

"Khi ta lớn lên Đất Nước đã có rồi

Đất Nước có trong những cái "ngày xửa ngày xưa" mẹ thường hay kể

Đất Nước bắt đầu với miếng trầu bây giờ bà ăn

Đất Nước lớn lên khi dân mình biết trồng tre mà đánh giặc

Tóc mẹ thì bới sau đầu

Cha mẹ thương nhau bằng gừng cay muối mặn

Cái kèo, cái cột thành tên

Hạt gạo phải một nắng hai sương xay, giã, giần, sàng

Đất Nước có từ ngày đó ..."

Mở đầu bài thơ tác giả viết "Khi ta lớn lên **Đất Nước** đã có rồi" trước hết muốn thể hiện niềm tự hào mãnh liệt về sự trường tồn lâu dài của đất nước qua lịch sử mấy ngàn năm dựng nước và giữ nước. Khi chúng ta sinh ra, đất nước đã ở đó, khi chúng ta lớn lên đất nước vẫn dõi theo bước chân ta, nó luôn hiện diện bên cạnh ta như những điều yêu thương nhất.

Cảm nhận về chín câu đầu bài thơ Đất Nước

Trong hai câu thơ tiếp theo Nguyễn Khoa Điềm đã diễn tả vẻ đẹp của đất nước theo chiều sâu của văn hoá, phong tục dân tộc. Mượn chất liệu văn học dân gian truyền thống và quen thuộc, tác giả đã miêu tả thành công một hình ảnh đất nước gần gũi và thân thuộc. Chẳng ở đâu xa lạ mà đất nước hiện diện ngay trong những câu chuyện cổ tích “ngày xưa ngày xưa” mà mẹ vẫn hay kể và qua cả miếng trầu mà bà vẫn hay ăn mỗi ngày, điều mà đã gợi ngay cho chúng ta đến truyện cổ tích “Sự tích trầu cau” quen thuộc. Cổ tích và truyền thuyết là những thể loại văn học dân gian quen thuộc đã có từ bao đời nay của dân tộc, tác giả chính là những người dân bình thường và lấy đề tài từ chính những sự kiện quen thuộc trong đời sống. Chính vì vậy, góc nhìn đất nước từ những câu chuyện cổ tích của tác giả mới mới lạ và gần gũi biết bao.

Tiếp theo, Nguyễn Khoa Điềm đã nhìn đất nước từ một truyền thuyết xa xưa hơn nữa hay cũng chính là truyền thống đánh giặc giữ nước quý báu của dân tộc ta:

“Đất Nước lớn lên khi dân mình biết trồng tre mà đánh giặc”

Chúng ta có thể dễ dàng nghĩ ngay đến truyền thuyết Thánh Gióng nhổ tre bên đường mà đánh tan giặc Ân và hình ảnh những rặng tre tượng trưng cho sự bất khuất, kiên cường, dũng cảm trong đấu tranh chống giặc ngoại xâm của nhân dân ta.

Tiếp theo tác giả lại tiếp tục nhìn nhận đất nước từ một góc độ khác, góc độ từ những vẻ đẹp thuần phong mỹ tục của người Việt ta:

“Tóc mẹ thì bới sau đầu

Cha mẹ thương nhau bằng gừng cay muối mặn

Cái kèo, cái cột thành tên

Hạt gạo phải một nắng hai sương xay, giã, giần, sàng”

Những người phụ nữ Việt xưa giản dị nhưng vẫn có sức cuốn hút lạ thường với những búi tóc gọn sau đầu. Tiếp theo tác giả nói lên tình nghĩa thủy chung quý báu ngàn đời của dân tộc với hình ảnh “gừng cay muối mặn” đã quen thuộc trong ca dao như:

“Tay bưng đĩa muối chén gừng

Gừng cay muối mặn xin đừng quên nhau”

Cũng như gừng càng về già càng cay, muối càng để lâu càng mặn, con người càng sống với nhau lâu dài càng có tình cảm gắn bó thân thiết với nhau. Tiếp theo hình ảnh “Cái kèo cái cột thành tên” đã gợi người đọc nhớ đến tập tục làm nhà của những người Việt xưa với việc sử dụng kèo và cột giúp ngôi nhà trở nên vững chắc hơn, bảo vệ cả gia đình, tránh được mưa bão, thú dữ. Không chỉ vậy, hình ảnh thơ còn nói lên tập tục đặt tên cho con cái bằng những

sự vật quen thuộc trong cuộc sống, giản dị và mang đậm sắc thái dân tộc.

Là một quốc gia thuần nông nên hình ảnh những cánh đồng lúa bạt ngàn đã không còn xa lạ gì, do đó mà hình ảnh thơ “Hạt gạo phải một nắng hai sương xay, giã, giần, sàng” đã ra đời. Để chúng ta có được những bát cơm trắng thơm ngon, nóng hổi, những người nông dân đã phải rất vất vả trải qua nhiều công đoạn để làm ra được những hạt gạo trắng.

Cuối cùng Nguyễn Khoa Điềm đã thốt lên rằng “**Đất Nước** có từ ngày đó...” như để kết luận lại những góc nhìn về đất nước mà ông đã đưa ra trong những câu thơ trên. Khác với những nhà văn nhà thơ khác nhìn đất nước từ những góc nhìn trang trọng nhất, Nguyễn Khoa Điềm lại chọn cho mình một góc nhìn mới mẻ và gần gũi nhất khi nhìn từ chính những phong tục tập quán và đời sống hằng ngày của nhân dân ta.

Không phải là một đề tài mới xong với góc nhìn độc đáo, mới lạ, Nguyễn Khoa Điềm đã mang đến cho chúng ta một hình ảnh **đất nước** xinh đẹp nhưng cũng rất đời bình dị, qua đó chúng ta càng cảm thấy đất nước mình đẹp hơn, tình cảm mình dành cho quê hương đất nước cũng vì thế mà càng dâng trào hơn.

Anh Vân